קג:

מאי היא דתניא כהז שעלתה בו יבלת חבירו

חותכה לו בשיניו בשיניו אין בכלי לא חבירו

אין איהו לא מני אילימא רבנן ובמקדש כיון

דאמרי רבנן בעלמא משום שבות הכא מה

לי הוא מה לי חבירו אלא לאו ר"א דאמר

בעלמא חייב חמאת והכא אע"ג דמכשירי

מצוה דוחין אָת השבת כמה דאפשר לשנויי

משנינן לא לעולם רבנן ואי עלתה בכריםו

הכי נמי הכא במאי עסקינן כגון שעלתה לו

נשיכה בגבו ובאצילי ידיו דאיהו לא מצי

שקיל לה ואי רבגן נשקליה ניהליה ביר

ותפשום דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר

מחלוקת ביד אבל בכלי דברי הכל חייב

וליטעמיד לרבי אליעזר גמי לישקליה

ניהליה ביד האי מאי אי אמרת בשלמא רבי

אליעזר היינו דגזר יד אטו כלי אלא אי

אמרת רבנן היא נשקליה ניהליה ביד 6 ותו

לא מידי: **בותני** סאכהן שלקה באצבעו

כורך עליה גמי במקדש באבל לא במדינה

אמר: גמ להוציא דם כאן וכאן אסור: גמ' ^(a)

רב יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא

גמי אבל צלצול קמן הוי יתור בגדים ורבי

יוחנן אמר לא אמרו יתור בגדים אלא במקום

בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי

יתור בָגדים ותיפוק ליה משום חציצה

בשמאל אי נמי בימין ושלא במקום עבודה

ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא

ד במקום בגדים אפילו נימא אחת חוצצת

ה שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות

פחות משלש על שלש אינן חוצצות אדרבי

יוחנן ודאי פליגא אדרב יהודה בריה דרבי

חייא מי נימא פליגא י שאני צלצול קטן

דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב

יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי

אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחגן אמר לא

אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא

ל) [סוכה לו: וש"נ], ב) זבחים יט:, ג) שם. [ושם

אית' רבי יהודה וכ"ג כאו

הגאון יעב"ן ול"ל] [עד סוף

כל הענין], ד) [ליתא שס],

כ) [ויקרא א], ו) [ויקרא ד], 1) [שם יו], מ) בס"א: דבר

אחר, ט) [דף כב ע"א],

בד א מיי' פ"י מהלכות כלי המקדש הלכה ט סמג עשין קעג: סה ב מיי פכ״א מהלי שנת הלי כה סמג לאויו סה טוש"ע א"ח סי שכח סעיף כד בהג"ה: ג [מיי' שם שו"ע שכ סב ש"וב סב

סעיף מח]: סניף מיי מהלכות כלי המקדש הלכה ו סמג עשיו סה:

רב ניסים נאוז

ביוז דאמרי רבנז בעלמא משום שבות הכא מה לי הוא מה לי חברו, אלא רבי אליעזר היא ראמר בעלמא חייב הטאת. עיקרה במס׳ שבת בפרק המצניע דתנן הנוטל בפרק המצניע דדנן הנוסק ציפורניו כו', ר' אליעזר מחייב חטאת וחכמים או' משום שבות. ודקתני כורד משום שבות חקותי כחן עליה גמי. איתה בטהרות בתוספתא מסכת כלים פ׳ ו'. ר' יוסי מטמא בגמי מפני שהרופא נותנו על המכה שמוצץ הלחה. לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן הוי יתור בגדים. טעמא דמילתא שהכהן . אינו רשאי לשמש במקדש בבגדים האמורים בתורה, דילמא מוסיף עליהם ותהיה עבודתו פסולה אם הוסיף עליהן. ואיתה בשחיטת קדשים בפרק כל אונן, לבש ב׳ מכנסים ב׳ אבנטים ב׳ כותנות כולי׳ פסולה עבודתו. ותיפוק לי משום חציצה, בשמאל. טעמא דמילתא כי הכהן . אינו רשאי לקשור על ידו . רבר שיהא חוצץ בין ידו וביז כלי שרת. וכז לא יהא דבר חוצץ בין ידו ובין הדם כמפורש לשם מה כלי שרת אין דבר חוצץ וכן הינו פירוקא דפרקינן . בשמאל. לפי שהעבודה בשמאל, לפי שהעבודה לא הותרה אלא בידו הימנית אבל בשמאלו לא, התם קיבל כדתנינז . בשמאל פסול.

רבינו חננאל

מנא תימא, דתניא כהן שעלתה לו יבלת חבירו חותכה לו בשיניו. חבירו איז איהו לא. בשיניו איז הרן היוה לא, בשביו ארן בכלי לא מני הא, אילימא רבנן כיון דאמרי משום שבות מה לי הוא ומה לי םבירו. אלא לאו ר' אליעזר היא דאמר בעלמא חייב חטאת כו׳. מתני׳ כהן שלקה באצבעו כורך עליר נמי במקדש אבל לא במדינה. א"ר יהודה בריה דר׳ חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן חוצץ. ור׳ יוחנז אמר לא אמרו בפחות משלש אלא במקום בגדים. אבל אצבע וכל ביוצא בה שאינה מקום לבישת בגדים עליה, שלש על שלש חוצצות פחות חוצצות. והיינו דרבא אמר רב חסדא במקום בגדים שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מיכן אינן חוצצות. נימא הא דרבא אמר רב חסדא פליגא אדר׳ יהודה בריה אפילו צילצול קטן חוצץ. ודחינו כגון לו) שלקה ודחינן כגון ל) שלקה בשמאל. אי נמי שלא במקום צורך עבודה

בה לי הוא ומה לי חבירו. וא"ת וכר' אליעור מי ניחא והא לא שרי הכא אלא בשיניו ובמתני' שרי ביד מדקתני אם בכלי כאן וכאן אסור משמע הא ביד שרי וי"ל דגבי בהמה דאיכא מיאוס לחתוך בשיניו לא הולרכו לחתוך בשיניו אלא ביד

וא"ת והיכי מלינו למימר אליבא דר"ח דהיכח דחפשר לשנויי משנינן והא קאמר בפרק אם לא הביא (שבת דף קל.) דמביא סכין למול אפי׳ לרך רח"ר אע"ג דאפשר לשנויי ולהביאו דרך גגות וקרפיפות וחלירות וי"ל דהתם מקצר דרכו לילך דרך רה"ר אבל הכא דיכול לחותכו ביד כמו בכלי מודה ר' אליעזר דמשנינן:

שעלתה לו נשיכה בגבו. דלשמעינן תימה רבותא טפי כגון שעלתה במקום שיכול הוא בעלמו ליטול ואפ״ה שרי הוא בעלמו ליטול אף על גב דלא הוי כלאחר יד ויש לומר דאי לא אשמעינן בחבירו הוי סלקא דעתך דלא שרינן לחבריה ליטול

כדי שיעבוד חבירו: י הבי גרסינן ואי רבנן נשקליה (מ

ביד ותפשום דר' אלעור. פירוש דשמעינן מינה תרתי חדא דמכשירי מלוה לא דחו אב מלאכה ועוד דשמעינן דבכלי מודו דחייב חטאת אבל השתא לא מצינו למיפשטיה ולמידק דבכלי לא משום דאב מלאכה היא דהא ביד נמי שבות הוא ולא קשרו: אא"ב ר' אליעזר. פי׳ כי היכי דמשנינן מאב מלאכה לשבות משנינן נמי משבות חמור לשבות הקל אלא אי אמרת רבנן למה להו לאהדורי (אלא) אשבות כל דהו והקשה השר מקולי דאמאי ניחא ליה למיעבד הרחקה לר"א טפי מלרבגן והיה נראה להפך דהא ר"א מיקל טפי ותירן דהיא הנותנת אליבא דרבנן יש להתיר כל שבות דלא נפיח מינה חורבה כיון דאית להו דמשום הכשר לא דחינן שבת אבל ר' אליעור דאית ליה דמכשירי׳ דוחה ומיהו באפשר לשנויי משנינן יש לנו לחזר אחר שבות הקל שלא יבא להתיר באפשר לשנויי: שינוי 633

מאי היא. מנא תימרא דמודי ר' אליעזר דכמה דאפשר לשנויי משנינן דתניא כהן שעלתה בו יבלת וכו': בשיניו אין. דשבות הוא בכלי לא ואפי׳ בשיניו חבירו אין ואיהו לא דחבירו לא מתקן ליה שפיר והכי אמר במסכת שבת בפרק המלניע [דף לד:] דפליגי רבי

אליעזר ורבנן בנוטל לפורניו זו בזו או בשיניו שר"א מחייב חטאת וחכמים אוסרין משום שבות ואוקימנא התם דכי מחייב ר"א בנוטל לעלמו אבל לחבירו דברי הכל פטור: מני. הא דקחמר בכלי לח ובעלמו לח: חילימה רבנו. דאמרי מכשירי מצוה לא דחו כגון בשיניו בחבירו וכגון שעלתה לו מאתמול: כיון דאמרי רבכן. לגבי דבר הרשות דנוטל לעלמו זו בזו או גופיה נמי שבות הוא: אלא לאו ר׳ אליעור היא דאמר. בנוטל בשיניו לעצמו דעלמא שלא למצוה דחייב חטאת ומש"ה ה"נ כיון דאפשר בחבירו דהוי שבות לא שרינו ליה ואע"ג דאמר ר"א מכשירי מלוה אליעזר לא בעי שינוי ואפילו לעלמו איהו לנפשיה: אי דעלפה לו בכריפו. מקום שאפשר לו ליטלה בידו או לישקליה ניהליה ביד ותפשוט דר"ח וטעמא דבכלי לא משום דמכשירין לא דחו אב מלאכה ורבנן אשבות הוא

אב מלאכה ואשמעינן דשבות דחו בשבת דלא אפשר ליה למשקליה בשיניו אין כאן אלא משום שבות: הכת. דהשרו בחבירו משום שבום דמקדש לישתרי נמי לעצמו דהא איהו למידחי אב מלאכה ולמשקליה לנפשיה דוחין אב מלאכה כמה דאפשר לשנויי משנינן: לעולם רבנן. דאי לר׳ ואפי׳ בכלי שרי. ודקשיא לרבנן כיון דנוטל לעלמו נמי שבות הוא נישקליה בשיניו ה"נ: הכי גרסינן ואי רבנן וכו'. כלומר אי אמרת בשלמא ר"א היא ומשום שינוי מתוחמא שפיר כמו שמתרץ לקמיה אלא אי אמרת רבנן דמהדרי נהי דאיהו גופיה משני' ליה דלא אפשר למשחליה דבגבו הוא חבירו מיהא לשמעינן דנוטלה ביד דהא ידו נמי שבות היא והכי שפיר למתני דשמעינן מיניה תרתי חדא דמכשירין שבות דחו ולא אב מלאכה כדמשמע לן השתא ועוד שמעינן

במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים מינה מדשרי ליה ביד ולא בכלי דהכא שלש הוא כדר"א דאמר התם בפרק המלניע (שנת דף דד:) מחלוקת ביד אבל בכלי מודו רבנן דחייב חטאת דחשבינן ליה חולדה דגוזו את הצמר שהוא חותך מן המחובר לבעלי חיים אבל השתא לא מצינו למיפשטיה מינה ולמידק דהא 🕲 בכלי לא משום דאב מלאכה הוא דהא ביד נמי שבות הוא ולא קשרי ליה: ולטעמיך לר"א נמי. נהי דטעמא משום שנוי הוה נשקליה ניהליה ביד דהא איכא שנוי דמודה ר"א בנוטל לחבירו שאילו אלא שבות: אי אמרם בשלמא ר"א. לגבי מכשירי מלוה שבות ואיסור דאורייתא היתר משוי להו וטעמא משום דאפשר לשנויי משנינן כי היכי דמשנינן מאב מלאכה לשבות משנינן נמי משבות החמורה לשבות הקלה הלכך יד חמורה משינים דאורחיה בהכי ודומה לכלי ואיכא למגזר בה טפי יד אטו כלי: אלא אי רבט. וטעמייהו משום דאב מלאכה לא מידחי למה להו לאהדורי (אלא) אשבות כל דהו: וחו. ליכא לאקשויי מידי: בותבר' כורך עליה גמי. ואע"פ שהגמי מרפא את המכה הואיל והשתא מיהא לורך עבודה היא דלאו אורח ארעא שתראה מכתו עם העבודה מכסה אותה בגמי: אבל לא במדינה. שמרפא בשבת ורפואה בשבת שבות היא ואסור: ואם להוליא דם. שמהדקה בגמי כדי להוליא דמה: כאן וכאן אסור. שאין זה לורך עבודה ועוד דהוה ליה חובל ואב מלאכה לא משתרי לגבייהו: גב" לללול קטן. אזור קטן נאה כמו היא חגרה בללול (קטן)ף דסוטה (דף ט:) ובלע"ו בנדי"ל: הוי יהור בגדים. ותניה בשחיטת קדשים בפרק שני (זכחים דף יה) לבש שני תכנסים שני הבנטים חסר אחת או יותר אחת או שהיתה לו רטיה על ש בשרו תחת בגדו ועבד עבודה עבודתו פסולה ויליף לה התם מקראי בני אהרן הכהנים® בכהונס כלומר בבגדי הדיוט הזקוקין להם (ד) כהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה דהיינו יתור בגדים: לא אמרו. באותה משנה יתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים כגון באצבע לא הוי יתור בגדים: ו**חיפוק ליה**. בין גמי בין לללול משום דחיין בין ידיו לעבודה ואנן (ולקח בעינן) ולקח הכהן" וזרק הכהן" בעינן דמשמע בעלמו על ידו ולא ע"י אחרים": בשמאל. שאין עבודה כשרה בה כדאמר בשחיטת חולין" כל מקום שנאמר אלבע או (בהן) [כהן] אינו אלא ימין: אי נמי בימין שלא במקום עבודה. כגון על גב האלבע: ופליגא. הא דר" יוחנן דאמר שלא במקום בגדים לא הוי יחור בגדים ואפי' בגד ג' על ג' משמע דלה פסיל: אדרבא (כי דאמר במקום בגדים אפי' נימא אחם חוללם. ואע"ג דמשום יתור בגדים ליכה למימר דהא לאו בגד הוא חלילה מיהא הויא דכתיב (מקרא ו) ומכנסי בד ילבש על בשרו שלא יהא דבר חולך: ג' על ג' חוללות. דכיון דבגד מקרי הוי יתור בגדים. והאי דנקט בלשון חלילה משום דרישא איירי בנימא אחת במקום בגדים דלא מלי למתנייה יתור בגדים דלאו בגד הוא: פחום מג' אין חוללות. דאיידי דלא חשיב בגד יתור בגדים אין כאן דלאו בגד הוא וחלילה נמי אין כאן דשלא במקום בגדים הוא ושלא במקום עבודה: אדר' יותנן ודאי פליגא. הא דרבא כדאמרן שלא במקום בגדים ר' יוחנן לא חשיב יתור כלל אפי' בבגד גדול: אדרב יהודה בריה דר' חייא מי נימא פליגא. הא דרבא דאתר שלא במקום בגדים פחות מג' אין חוללות ואיהו אתר דלללול קטן חייך ואף על גב דלא הוי שלש על שלש: 112אל קטן חוצץ. משום ימור בגדים והיינו נמי כלישנא קמא ואין בה חילוק אלא במילמיה "דר"י והאי דנקטי לה במילחיה דרב יהודה בלשון חלילה משום הך פלוגחא דר' יוחנן דלא מלי למתנייה משום יתור בגדים דקאמר פחות משלש על שלש חולץ במקום בגדים ופחות מג' לא מלי למימר יתור בגדים אלא משום חלילה להכי נקט לה לכולה בלשון חלילה:

הגהות הב"ח

(מ) במשנה ואם להולים: וכו׳ דהא דבכלי לא: (ג) ד"ה הוי יתור וכו׳ רטיה על מכת בשרו תחת בגדו ועבד עבודתו כל"ל ותיבת עבודה נמחק: (ד) בא"ד הזקוקין להן הא כהן: (ס) ד"ה ופליגה הא וכר) דלא פסיל אדרבא הס"ד ואח"כ מ"ה דאמר רבא במהום: (ו) תו' ד"ה הכי וד"ה אא"ב ר' אליעור הד"א:

> לעזי רש"י בינדי"ל. אגד, חגורה.

מוסף רש"י

ותו לא מידי. איו לדוו **אמר דכר זה** (סובה לו:) **אין** להשיב על כך (יבמות למ. וקדושין כא:) אין להקשות סב.) אין עוד להקניט כדכר זה (שם סו:). כורך עליה גמי. נשעת ענודה, שגנאי הוא שתיראה שם מכתו. ואנו"ו דנמו מתו מרה והל דבר שיש בו משום רפואה אסור משום שבות, גזירה שמא ישחוק סמנים, הני מילי במדינה, אבל במקדש לא גזרו משום לה גתר משוט שכות (זבחים ימ.). ואם להוציא דם. שמתכוין לכך, כאן וכאן אסור. דמנוכה הוא צלצול. קשר של משי (ע"ז עג.). ותיפוק ליה משום חציצה. כין ידו לעכודה ואסור דבעינן ולקח הכהן שתהא קבלה בעצמו של יט.)**. אדר׳** ודאי פליגא. דהל למר על שלש במשמע (שם). מי נימא פליגא. דאיהו אמר צילצול קטן חולך, אמר פחות משלש לא חולד (שם). שאני צלצול קטן דחשיב. לפי שעשוי לנוי לישנא והוי בגד (שם). אחרינא אמרי לה כו׳. יהודה ב"ר חייא לא פליגי לישני, דחולך נמי חלילה שלא במחום בגדים ושלא במקום עבודה, דאי במקום עבודה אפילו נימא חייצא, ובדר׳ יוחנן הוא

דפליגי לישני (חח).